

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Financování územní samosprávy – případová studie obce
Modrava**

Denisa Pechková

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Denisa Pechková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Klatovy

Název práce

Financování územní samosprávy – případová studie obce Modrava

Název anglicky

Financing of Local Government – Case Study of Municipality Modrava

---

Cíle práce

Bakalářská práce bude věnována oblasti územní samosprávy, konkrétně financování obce Modrava za posledních 5 let. Cílem bakalářské práce bude popsat současný stav obce a navrhnout konkrétní opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace a prosperitě obce Modrava. Dílčím cílem, který má vést k naplnění hlavního cíle, pak bude popsat strukturu rozpočtu obce, analyzovat hlavní zdroje příjmů a výdajů a provést srovnání s obcemi podobné velikosti a charakteru.

Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objektem bude obec Modrava a subjektem rozpočet obce. Práce bude postavena na podrobné analýze příjmů a výdajů obce Modrava v posledních 5 letech. Na základě získaných dat bude provedeno zhodnocení finanční situace a identifikace hlavních problémů spojených s financováním obce a budou navržena konkrétní opatření pro zlepšení situace a na podporu udržitelného rozvoje. Práce bude postavena na základě rozhovorů s hlavními představiteli obce a analýze relevantních dokumentů.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

obec, obecní rozpočet, hospodaření obce, příjmy rozpočtu, výdaje rozpočtu, zastupitelstvo obce

---

Doporučené zdroje informací

HRABOVSKÁ, Z. Financování obcí v České republice. 1.vydání. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5447-4.

MAREŠ, J. et al. Financování obcí: Základy financí veřejného sektoru. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7598-208-1.

PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, R. Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení), b.r. In: Sbírka zákonů. roč. 2000.

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 23. 8. 2023

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 02. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Financování územní samosprávy – případová studie obce Modrava" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu práce Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za jeho vedení, rady a připomínky při zpracování mé bakalářské práce. Velké poděkování patří také celé mé rodině za trpělivost a podporu během celého studia.

Financování územní samosprávy – případová studie obce Modrava

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou financování územní samosprávy, konkrétně financováním obce Modrava v letech 2019 – 2023. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Cílem práce je zhodnotit finanční zdraví obce, provést detailní rozbor příjmové a výdajové stránky a pomocí vhodných poměrových ukazatelů finanční analýzy charakterizovat současný stav hospodaření. Dílčím cílem, který má vést k naplnění hlavního cíle, je provést srovnání s obcemi podobné velikosti a charakteru. Na základě výsledků je zhodnocena finanční situace a jsou navržena konkrétní opatření pro zlepšení finančního zdraví obce Modrava.

Klíčová slova: finanční analýza obce, hospodaření obce, obec, obecní rozpočet, příjmy rozpočtu, výdaje rozpočtu, zastupitelstvo obce

Municipal Authorities Financing – Case Study of the Town of Modrava

Abstract

This bachelor's thesis deals with the issue of the municipal authorities financing, specifically the financing of the municipality of Modrava between the years 2019 – 2023. The thesis is divided into a theoretical and a practical part. The aim of the thesis is to evaluate the financial health of the municipality, to carry out a detailed analysis of the income and expenditure side and to characterize the current state of the economy using appropriate ratio indicators of financial analysis. A partial goal, which is supposed to lead the fulfillment of the main goal, is to carry out a comparison with municipalities of similar size and character.

Based on the results, the financial situation is evaluated and particular measures are proposed to improve the financial health of the municipality of Modrava.

Keywords: budget expenditures, budget revenues, financial analysis of the municipality, municipal budget, municipal council, municipal management, municipality

Obsah

1	Úvod	10
2	Cíl práce a metodika	12
2.1	Cíl práce	12
2.2	Metodika	12
3	Teoretická východiska	13
3.1	Samospráva	13
3.2	Územní samospráva	14
3.2.1	Obec	14
3.2.2	Působnost obce	15
3.2.3	Orgány obce	16
3.3	Charakteristika a struktura územního rozpočtu	18
3.4	Příjmy územních rozpočtů	20
3.4.1	Daňové příjmy obcí	20
3.4.2	Nedaňové příjmy obcí	22
3.4.3	Transfery a dotace	23
3.4.4	Návratné příjmy obcí	24
3.5	Výdaje územních rozpočtů	25
3.6	Rozpočtový proces	25
3.7	Majetek obcí	27
3.8	Finanční analýza	28
3.8.1	Zdroj informací	28
3.8.2	Metody finanční analýzy	30
3.8.3	Ukazatele finanční analýzy	30
3.8.4	Způsoby vyhodnocení výsledků finanční analýzy	34
4	Praktická část	36
4.1	Obec Modrava	36
4.1.1	Základní charakteristika	36
4.1.2	Vývoj počtu obyvatel	37
4.2	Analýza rozpočtového hospodaření obce	38
4.2.1	Vývoj příjmů a výdajů v letech 2019 až 2023	38
4.2.2	Příjmová stránka rozpočtu v letech 2019 až 2023	39
4.2.3	Výdajová stránka rozpočtu v letech 2019 – 2023	41

4.3	Analýza poměrovými ukazateli	43
4.3.1	Analýza zadluženosti	43
4.3.2	Analýza likvidity	46
4.4	Srovnání obcí podobné velikosti a charakteru	48
5	Výsledky a doporučení.....	50
6	Závěr.....	54
7	Seznam použitých zdrojů.....	56
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	58
9	Přílohy	59

1 Úvod

Veřejná správa, především pak územní samospráva patří v současnosti k jedním ze základních předpokladů moderního, funkčního státu.

Územní samospráva představuje formu veřejné moci, která je vymezena geograficky a na jejímž území žijí občané, kteří mají právo na samostatné rozhodování ve veřejných záležitostech. Základní jednotkou územní samosprávy jsou obce, které vykonávají buď samostatnou, nebo v současné době velmi rozšířenou, přenesenou působnost ze strany státu. V čele každé obce jsou volení úředníci, kteří hospodaří na základě místního rozpočtu.

Velký důraz každé obce je kladen především na zajištění finanční stability a na zajištění kvalitního života občanů. Finanční stabilita umožňuje územní samosprávě plánovat dlouhodobě a flexibilně reagovat na měnící se potřeby komunity. Je to klíčový prvek pro efektivní fungování místní samosprávy a poskytování služeb občanům. S tím

souvisí i fakt, že hospodaření každé obce prostřednictvím obecních rozpočtů může být vnímán některými občany jako nástroj na podporu obce, zatímco jiní mohou považovat hospodaření s obecními financemi za neefektivní a zbytečné. V takovém případě je možné, ne-li dokonce žádoucí provést finanční analýzu obce.

Cílem předkládané bakalářské práce je poskytnout komplexní analýzu současné finanční situace vybrané obce, navrhnout konkrétní opatření pro zlepšení finanční udržitelnosti a přinést praktické návrhy, které by mohly obci pomoci efektivněji nakládat s finančními prostředky a dosáhnout dlouhodobé ekonomické stability.

Celá práce je rozdělena do dvou částí, na teoretickou a praktickou. První, teoretická část se zaměřuje na základní pojmy jako jsou samospráva a územní samospráva a její členění. Následně je v obecném smyslu vymezena obec a rozpočet municipalit. Je představena příjmová a výdajová stránka rozpočtu a rozpočtový proces. Závěr teoretické části je věnován charakteristice procesu finanční analýzy, jejím zdrojům, metodám a ukazatelům. V praktické části práce je prostřednictvím případové studie představena obec Modrava, je proveden komplexní rozbor příjmové a výdajové stránky jejího rozpočtu a následně prostřednictvím vybraných poměrových ukazatelů finanční analýzy zhodnoceno finanční zdraví vybrané obce. Dílčím cílem, který má vést k naplnění hlavního cíle je komparace s obcemi s podobně srovnatelným počtem obyvatel a podobného charakteru.

Na základě shrnutí zjištěných poznatků, včetně doporučení vedoucích k řešení nedostatků, jsou v závěru celé práce navržena případná opatření na podporu udržitelného a efektivního financování obce Modrava.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Bakalářská práce bude věnována oblasti územní samosprávy, konkrétně financování obce Modrava. Cílem bakalářské práce bude popsat současný stav obce a v případě neefektivního hospodaření navrhnout konkrétní opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace a prosperitě obce Modrava. Dílčím cílem, který má vést k naplnění hlavního cíle, pak bude popsat strukturu rozpočtu obce, analyzovat hlavní zdroje příjmů a výdajů a provést srovnání s obcemi podobné velikosti a charakteru.

2.2 Metodika

Práce bude pojata jako případová studie. Objektem studia bude obec Modrava a subjektem rozpočet obce. Práce bude postavena na podrobné analýze příjmů a výdajů obce Modrava v posledních 5 letech. Na základě získaných dat bude provedeno zhodnocení finanční situace a identifikace hlavních problémů spojených s financováním obce a budou navržena konkrétní opatření pro zlepšení situace a vedoucí na podporu udržitelného rozvoje. Práce bude postavena na základě rozhovorů s hlavními představiteli obce, analýze relevantních dokumentů a finanční analýze rozpočtu dané obce.

3 Teoretická východiska

3.1 Samospráva

V nejobecnější rovině lze samosprávu chápat jako samostatné spravování záležitostí, které je vymezeno právním rámcem kotvícího v ústavních, či jiných zákonech.

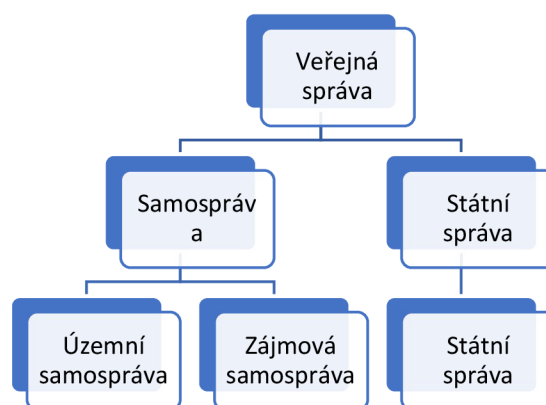
Spolu se státní správou je součástí veřejné správy, avšak je nezávislou a státní správě nepodřízenou oblastí.

Její činnost je vykonávána vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a s vlastními prostředky v rámci zákonem stanovených předpisů. Samospráva souvisí s existencí tzv. veřejnoprávních korporací, jimž je svěřena veřejná moc plnit veškeré úkoly. Samosprávu dělíme na územní a zájmovou (Kadeřábková, Peková, 2012).

Zájmová samospráva je typ samosprávy, která je vykonávána osobami, které zastupují určité společné zájmy, specializovanými v určitém oboru. Kdežto v územní samosprávě jsou zastupovány zájmy určitého území, resp. osob zde žijících (Provazníková, 2015).

Následující obr. 1 zobrazuje schéma veřejné správy.

Obrázek 1: Schéma veřejné správy

Zdroj: vlastní zpracování, (Sumavanet.cz)

3.2 Územní samospráva

Územní samospráva je forma veřejné vlády a veřejné správy. Každý stupeň územní samosprávy představuje celek, který je vymezen geograficky a na jehož území žije společenství občanů, kteří mají právo aktivně se podílet na řízení veřejných záležitostí.

Územní samospráva jako nestátní subjekt vznikala přirozeně jako důsledek osidlování (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Ke správnému fungování územní samosprávy je třeba vymežit legislativní a ekonomické podmínky. Legislativní podmínky určují převážně podmínky vzniku, autonomie a odpovědnost, rozsah samostatné a přenesené působnosti a vzájemné vztahy mezi jednotlivými stupni územní samosprávy. Oproti tomu ekonomické předpoklady řeší otázku vlastnictví majetku, efektivní hospodaření, sestavování rozpočtu a formy získávání vlastních finančních prostředků (Provazníková, 2015).

V ČR existuje dvoustupňový systém. Základní jednotkou územní samosprávy dle Ústavy ČR je obec a vyšším stupněm územní samosprávy jsou vyšší územní správní celky, tzv. kraje.

3.2.1 Obec

Obec je základní územní jednotkou státu a základním územním samosprávným společenstvím občanů vymezeným hranicí území obce.

Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která je v právním smyslu charakterizována třemi základními znaky. Jsou to:

- území - vymezeno hranicemi obce;
- občané – občané ČR s trvalým pobytem v dané obci, občané s čestným občanstvím obce, právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce či provozovnou a další fyzické osoby s přechodným pobytem jako např. vlastníci nemovitostí na území obce;
- působnost – samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce.

Zákon č.128/2000 Sb., o obcích rozlišuje tyto druhy obcí:

- obce, které nejsou městy;
- města;
- městysy;
- statutární města;
- Hlavní město Praha (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Občané se podílejí na rozhodování v obcích buď nepřímo prostřednictvím volených zástupců a nebo přímo např. formou místních referendech (Peková, 2011).

3.2.2 Působnost obce

Působnost obcí se dělí na samostatnou a přenesenou v rozsahu stanovenou zákony.

Samostatná působnost

Samostatná působnost obce je vymezena zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích.

V rámci tzv. samostatné působnosti řeší obce záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejich občanů a které jim svěřil zákon.

Patří sem především uspokojování potřeb bydlení, ochrana a rozvoj zdraví, výchova a vzdělávání, kulturní rozvoj, doprava, ochrana veřejného pořádku a hospodaření obce (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Tyto záležitosti řeší obec samostatně, nicméně orgány státu či krajů mají právo do samostatné působnosti zasahovat v případě ochrany zákona, ale pouze způsobem stanoveným zákonem.

Pokud není zákonem určeno zda se jedná o samostatnou nebo přenesenou působnost, platí, že jde o samostatnou působnost (Provazníková, 2015).

Přenesená působnost

Dle míry přenesené působnosti rozlišujeme 3 kategorie obcí dle rozsahu přenesené působnosti. Jedná se o obce s „běžnými“ obecními úřady, obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

Rozsah přenesené působnosti je vymezen zákonem o obcích a jinými zvláštními zákony. V převážné většině jde minimálně o zajištění evidence obyvatel a vedení matric. Přenesená působnost je vykonávána ve správním obvodu dané obce a zajišťuje tyto činnosti:

- vydávání nařízení obce;
- zajišťování veřejných statků;
- rozhodování o místních a účelových komunikacích;
- projednávání přestupků.

V rámci přenesené působnosti s pověřeným obecním úřadem spravují obce např. tyto náležitosti:

- správu a údržbu místních komunikací a veřejných prostranství;
- péči o veřejné zelené plochy, parky a hřiště;
- správu místního majetku a budov, které jsou ve vlastnictví obce;
- vydávání stavebních povolení a kontrolu výstavby v obci;
- řešení otázek týkajících se životního prostředí a odpadového hospodářství.

Oproti tomu obce s rozšířenou působností vykonávají např. tyto činnosti:

- správa a podpora místních škol;
- poskytování širšího spektra sociálních služeb jako např. domovy pro seniory;
- stanovení místního územního plánu a regulace výstavby na území obce;
- správa a údržba regionálních silnic a dopravní infrastruktury.

Rozsah těchto činností se může u každé obce s rozšířenou působností lišit podle toho, jaké pravomoci byly obci uděleny státem nebo krajským samosprávným orgánem (Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností).

3.2.3 Orgány obce

Orgány obce jsou:

Zastupitelstvo obce – představuje kolektivní volený orgán, který samostatně spravuje obec, vyjma těch pravomocí, které patří do kompetence zastupitelstva kraje jako vyššího

územního samosprávného celku. Jednání zastupitelstva jsou veřejná a pro usnesení musí být nadpoloviční většina.

Zastupitelstvo se schází dle potřeby, nejméně však jednou za tři měsíce. Počet členů v obcích je ovlivněn počtem obyvatel (viz tabulka níže). Zastupitelstvo obce rozhoduje a schvaluje především:

- rozpočet obce a závěrečný účet;
- rozpočtová opatření;
- program rozvoje územního obvodu obce;
- zřizování a rušení výborů – vždy musí být zřízen finanční a kontrolní výbor;
- volbu starosty, místostarosty a dalších členů rady obce, aj.

Zastupitelstvo obce rozhoduje i o některých majetkových záležitostech, o hospodaření s majetkem obce a nakládání s finančními prostředky. Některé náležitosti může zastupitelstvo převést na radu obce (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Tabulka 1: Počet zastupitelů dle počtu obyvatel

Počet zastupitelů dle počtu obyvatel	
počet obyvatel	počet zastupitelů
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3000 do 10 000	11 až 25
nad 10 000 do 50 000	15 až 35
nad 50 000 do 150 000	25 až 45
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

(Zákon č. 218/2000 Sb., o obcích, vlastní zpracování)

Rada obce – výkonný orgán, jejíž počet musí být vždy lichý a není zřizován v případě, když má zastupitelstvo méně než 15 členů. V čele je starosta a jeho zástupci. Mezi její hlavní kompetence patří např.:

- zabezpečení hospodaření obce;
- zabezpečení plnění usnesení zastupitelstva obce;
- zřizování a rušení komisí;
- kontrola plnění úkolů obecním úřadem v rámci samostatné působnosti.

Starosta

- starosta zastupuje obec navenek;
- svolává zastupitelstvo;
- jmenuje a odvolává tajemníka;
- připravuje, svolává a řídí schůze rady obce.

V případě jeho nepřítomnosti je zastupován místostarostou.

Obecní úřad – je tvořen starostou, místostarostou a zaměstnanci, kteří vykonávají kompetence jež jim byly svěřeny v rámci samostatné či přenesené působnosti. Obecní úřad plní úkoly zastupitelstva obce a rady obce a je řízen starostou.

V každé obci musí být navíc vždy zřízen kontrolní a finanční výbor, který musí mít nejméně tři členy (Peková, 2011).

3.3 Charakteristika a struktura územního rozpočtu

Důležitým článkem v soustavě veřejných rozpočtů ČR, která je tvořena dalšími mimorozpočtovými, zpravidla účelovými peněžními fondy, je územní rozpočet, tedy rozpočet obce nebo kraje.

Hospodaření na základě ročního rozpočtu je ze zákona povinné a rozpočtové období, jež je shodné s kalendářním rokem, trvá jeden rok. Oproti tomu rozpočtový proces, což je souhrn všech etap rozpočtového procesu, trvá zpravidla 1,5 až 2 roky (Peková, 2011).

Rozpočet územních samosprávných celků lze chápat jako decentralizovaný peněžní fond, který je složen z příjmů, které obce nebo kraje získaly na základě přerozdělení v rozpočtové soustavě, a příjmů z vlastní činnosti, které slouží k financování veřejných a smíšených statků. Územní rozpočet lze charakterizovat jako nenávratný, neekvivalentní a nedobrovolný způsob financování, což je typické pro všechny veřejné rozpočty (Provazníková, 2015).

Z účetního hlediska je možné ho definovat jako bilanci příjmů a výdajů za určité období nebo jakýsi tok rozpočtových příjmů a výdajů sledovaných z pohledu pokladního plnění rozpočtu. Cílem by měl být buď přebytkový nebo vyrovnaný rozpočet, přičemž v případě přebytku je účetní bilance vyrovnávána převodem přebytku na zvláštní peněžní účet v bance

nebo do rezervního fondu. Tyto rezervy pak slouží k financování budoucích investic či k úhradě splátek úvěrů či placení úroků. V případě, že nejsou krátkodobě pokryty nenávratné příjmy výdaji, je možné k vyrovnání rozpočtové bilance využít i návratný krátkodobý úvěr (Peková, 2011).

Územní rozpočet je možné chápat i jako nástroj finančního hospodaření, který plní úlohu finančního plánu. Jsou zde připouštěny pouze ty výdaje, které lze krýt očekávanými příjmy, existujícími rezervami nebo půjčkami, které lze splatit. V tomto pojetí územního rozpočtu se setkáváme s tzv. rozpočtovým omezením na straně příjmů, což lze chápat tak, že obce i kraje nejsou zcela finančně soběstačné a mají omezené pravomoci v ovlivňování příjmů, což následně vede i k ovlivňování výše výdajů (Provazníková, 2015). Pro efektivní hospodaření s finančními prostředky je nutné jednak krátkodobé plánování příjmů a výdajů územního rozpočtu, ale zároveň je i třeba vycházet z rozpočtových výhledů, které jsou sestavovány pro střednědobý a dlouhodobý horizont (Peková, 2011).

Rozpočtový výhled je sestavován na dobu 2-5 let, které následují po roce, na který je sestavován územní rozpočet a jedná se o souhrn příjmů a výdajů a o souhrn dlouhodobých závazků a pohledávkách (Lajtkepová, 2013).

Jako nástroj prosazování cílů municipální a regionální politiky je územní rozpočet nástrojem ovlivňující sociálně-ekonomický rozvoj daného území, při němž jsou prosazovány zájmy a preference obyvatelstva daného území (Peková, 2011).

Hospodaření s rozpočtovými prostředky každého území upravují příslušné zákony.

Nejvýznamnějšími zákony souvisejícími s územními rozpočty v ČR jsou Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Rozpočet je sestavován zpravidla jako vyrovnaný, ve výjimečných případech může být schválen i jako přebytkový nebo dokonce schodkový (deficitní). Nicméně dlouhodobá schodkovost běžné části rozpočtu je nežádoucí a může poukazovat na špatné hospodaření daného subjektu územní samosprávy.

Územní rozpočet je nástrojem veřejné politiky, který plní funkci rozhodovací (rozhodování o umístění zdrojů mezi jednotlivé výdaje), řídicí (alokace zdrojů mezi jednotlivé organizační jednotky) a kontrolní (kontrola nad řízením s přidělenými finančními prostředky).

Při sestavování rozpočtu musí být dodrženy určité zásady např. reálné plánování příjmů a výdajů a struktura daného rozpočtu (Peková, 2011).

Struktura územního rozpočtu je charakterizována rozpočtovou skladbou, která je dána detailním tříděním příjmů a výdajů. V rámci tohoto třídění rozlišujeme rozpočet běžný a kapitálový (Vyhláška č.412/2021 Sb. Vyhláška o rozpočtové skladbě).

Běžný rozpočet představuje bilanci běžných příjmů a běžných výdajů. Prostřednictvím běžných příjmů jsou financovány neinvestiční potřeby běžnými výdaji. Může být vyrovnaný nebo deficitní.

Oproti tomu kapitálový rozpočet je tvořen příjmy, které slouží k financování investičních potřeb a které jsou, na rozdíl od běžných příjmů a výdajů, jednorázové a neopakovatelné. Kapitálový rozpočet může být vyrovnaný, přebytkový či deficitní (Provazníková, 2015).

3.4 Příjmy územních rozpočtů

Na základě rozpočtové skladby lze příjmy územních rozpočtů členit dle různých hledisek např. podle charakteru na daňové a nedaňové, z hlediska návratnosti na návratné a nenávratné, z časového hlediska na běžné a kapitálové. V našem případě bude dostačující druhové třídění, které člení příjmy územních rozpočtů do čtyř základních skupin a to na:

- Daňové příjmy;
- Nedaňové příjmy;
- Transfery a dotace;
- Úvěry a půjčky.

Přičemž první tři skupiny tvoří tzv. nenávratné příjmy, jež jsou nejdůležitějším zdrojem financování potřeb veřejného sektoru. Poslední skupina jsou příjmy návratné, které se pojí s povinností návratnosti (Peková, 2012).

3.4.1 Daňové příjmy obcí

Nejvýznamnější zdroj příjmů obcí v ČR představují daňové příjmy obcí, jež mají i zásadní vliv na celkovou finanční stabilitu dané obce. Tvoří přibližně polovinu celkových příjmů obce a na základě rozpočtového určení daní je lze dělit na sdílené a svěřené typy daní. Mezi

sdílené daňové příjmy obcí patří daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů osob samostatně výdělečně činných (pouze ze 70% výnosů této daně), daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, daň z příjmů právnických osob, pokud nejsou poplatníkem samy obce a podíl obcí na celostátním výnosu daně z přidané hodnoty. Do svěřených (výlučných) daňových příjmů se řadí celý výnos daně z nemovitosti a daň z příjmů právnických osob placená obcemi (Provazníková, 2015).

Právní úprava daňových příjmů je uvedena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní).

Dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní tvoří daňové příjmy obcí tyto daně:

a) výnos daně z nemovitých věcí; příjemcem je ta obec, na jejímž území se nemovitost nachází,

b) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty,

c) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

d) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

e) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob s výjimkou

1. daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně,

2. daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

3. záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani,

f) podíl na 25,84 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob, s výjimkou výnosů uvedených v písmenu g) a v § 3 odst. 1 písm. a),

g) daň z příjmů právnických osob v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

h) podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti odváděné plátcem daně, s výjimkou daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,

i) podíl na 25,84 % výnosu záloh poplatníka v paušálním režimu na daň z příjmů fyzických osob a výnosu daně z příjmů fyzických osob, která je rovna paušální dani

(Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní).

Do daňových příjmů obcí se řadí i správní a místní poplatky, přičemž místní poplatky mají fakultativní charakter, tzn., že záleží na dané obci, zda je bude či nebude vybírat a v jaké výši v rámci rozpětí daném zákonem (Provazníková, 2015).

Dle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích mohou obce zavést a vybírat tyto místní poplatky:

- a) poplatek ze psů,
- b) poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
- c) poplatek za užívání veřejného prostranství,
- d) poplatek ze vstupného,
- e) poplatek z ubytovací kapacity,
- f) poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst,
- g) poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
- h) poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

3.4.2 Nedaňové příjmy obcí

Nedaňové příjmy obcí jsou tvořeny zejména příjmy z vlastního podnikání, dále pak uživatelskými poplatky za některé lokální a regionální smíšené veřejné statky (typické spíše u příjmů malých obcí), sankční příjmy, tzn. přijaté pokuty, ostatní příjmy jako např. přijaté úroky z vkladů, apod.

Stejně jako daňové příjmy obcí jsou i nedaňové příjmy klasifikovány rozpočtovou skladbou (Provazníková, 2015).

Za zmínku jistě stojí příjmy z vlastního podnikání a uživatelské poplatky, které tvoří významnou část nedaňových příjmů obcí.

Příjmy z vlastního podnikání

Tyto příjmy tvoří doplňkový příjem rozpočtu obcí. Patří sem:

- Podíl na zisku podniků s majetkovým vkladem obce, kraje, po zdanění zisku. Tento typ příjmu s sebou nese i jisté riziko podnikání, neboť podíl na zisku je získáván na základě ziskovosti podniku, v opačném případě nezískává obec nic;
- Příjmy z pronájmu majetku – tímto typem příjmu je zajišťován stabilní příjem rozpočtu, zejména jedná-li se o dlouhodobý pronájem;
- Příjmy z finančního investování – závislé na volných finančních prostředcích daného subjektu.

Uživatelské poplatky

Jedná se o běžné příjmy, kterými jsou financovány běžné výdaje, nicméně ne vždy být uživatelský poplatek příjmem obce. To platí např. u příspěvkových organizacích zajišťující veřejné statky. Zde záleží na rozhodnutí volených orgánů obce, komu a v jaké výši budou poplatky placeny.

Mezi nejčastější uživatelské poplatky patří např. vodné, stočné, poplatky za odvoz komunálního odpadu, čištění odpadních vod, apod. (Peková, 2015).

3.4.3 Transfery a dotace

Vzhledem k tomu, že nejsou obce plně finančně soběstačné, tzn., že vlastní příjmy nestačí zcela na financování potřebných výdajů daných subjektů, využívají subjekty územní samosprávy k financování některých výdajů finanční prostředky ze státního rozpočtu, případně ze státních mimorozpočtových fondů. Transfery a dotace tvoří významnou část rozpočtů obcí a jedná se o nenávratné finanční prostředky.

Dotace lze klasifikovat na běžné a kapitálové dotace, které lze ještě dále členit na účelové či neúčelové. Na financování běžně se opakujících neinvestičních potřeb jsou využívány tzn. běžné dotace, které dále dělíme na účelové a neúčelové. V případě, že se jedná o běžné účelové dotace, jsou poskytovány na určitý účel, např. zajištění standardní úrovně veřejných statků, případně zabezpečení kvality veřejných služeb jako je např. školství.

Oproti tomu kapitálové účelové dotace jsou poskytovány na financování investičních potřeb daných subjektů neopakujících se v čase jako je např. financování investiční výstavby nebo k financování investic, které svým rámcem přesahují danou lokalitu.

Čerpání neúčelových dotací, které mohou být buď běžné nebo kapitálové, není podmíněno účelovostí. Tzn., že je dané subjekty mohou čerpat podle vlastního uvážení, s čímž je spojeno i jisté riziko neefektivního hospodaření.

K rozdělování neúčelových dotací slouží celá řada kritérií, které jsou různě kombinovány, přičemž jedním z hlavních kritérií je počet obyvatel nebo např. průměrný příjem na obyvatele (Peková, 2011).

Vzhledem k tomu, že je ČR součástí EU nabízí se i možnost čerpat různé finanční prostředky prostřednictvím strukturálních fondů a Fondu soudržnosti (Provazníková, 2015).

3.4.4 Návrtné příjmy obcí

V případě, že obce nemají k dispozici dostatečné množství nenávrtných peněžních prostředků, mají možnost využít za určitých podmínek návratných příjmů, což s sebou přináší i jisté riziko úrokového zatížení dané obce a snížení efektivnosti hospodaření.

Mezi návratné příjmy patří:

- úvěry – nejvíce využívané;
- emise komunálních obligací – využívány kvůli vyšším poplatkům většími městy;
- směnky – méně časté;
- finanční leasing (Peková, 2004).

3.5 Výdaje územních rozpočtů

Vzhledem k narůstajícím pravomocím a odpovědnosti orgánů územní samosprávy a vlivem decentralizace dochází v posledních letech k výraznému nárůstu výdajů územních rozpočtů. V souvislosti s narůstajícím sociálně-ekonomickým rozvojem regionů souvisí i změny ve struktuře a objemu výdajů územních rozpočtů. Výdaje územních rozpočtů lze členit na základě různých hledisek (Peková, 2011).

Členit výdaje lze:

- Podle **ekonomického hlediska**: běžné a kapitálové, běžné výdaje jsou opakující se výdaje financující běžné potřeby jako např. platy zaměstnanců, energie, sociální dávky, kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb;
- Podle **rozpočtové skladby**: druhové a odvětvové, u odvětvového třídění jsou to tyto oblasti: zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, služby pro obyvatelstvo, sociální věci a politika zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochrana, všeobecná veřejná správa a služby;
- Podle **charakteru infrastruktury**: ekonomické a sociální;
- Podle **funkce veřejných financí**: alokační, redistribuční a stabilizační;
- Podle **rozpočtového plánování**: plánované (většinou mandatorní výdaje) a neplánované (např. výdaje spojené s živelními pohromami).

U obecních rozpočtů jsou obecní výdaje ovlivňovány výkonem samostatné a přenesené působnosti. Do výdajů obcí se samostatnou působností patří např. výdaje na provoz a údržbu mateřských a základních škol, výdaje na sociální péči, zdravotnictví, na kulturu, na údržbu a výstavbu bytů, apod. Výdaje obcí s přenesenou působností jsou ovlivňovány zákony ze strany ústřední vlády.

Největší podíl výdajů obcí tvoří běžné výdaje, především výdaje na místní správu (Provazníková, 2015).

3.6 Rozpočtový proces

„Rozpočtový proces je souborem rozhodnutí týkajících se veřejných výdajů a veřejných příjmů. Konkrétně se jedná o nákup a prodej zboží a výrobních faktorů od jiných subjektů, dotace a regulační poplatky, transfery a zdanění. Výsledkem tohoto procesu je konkrétní

rozpočet, který obsahuje cíle a aspirace samosprávy vyjádřené prostřednictvím veřejných příjmů a veřejných výdajů (Sedmíhradská, 2015).

Celý proces je tvořen těmito činnostmi: sestavování rozpočtu, projednávání a schválení rozpočtu, hospodaření a následná kontrola.

Pravidla rozpočtového procesu jsou zakotveny v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Sedmíhradská, 2015).

Rozpočtový proces začíná zpravidla o několik měsíců dříve, než má dojít k jeho samotnému schválení. Za celý proces návrhu rozpočtu obcí je sestavován výkonným orgánem obce, tedy finančním odborem. Následně je projednáván a schvalován voleným orgánem obce, zastupitelstvem. Při sestavování návrhu rozpočtu se vychází z vývoje příjmů a výdajů z předešlých let, jaké bylo plnění rozpočtu a zároveň se přihlíží i na vliv předpokládané inflace, rozpočtového určení daní a další faktory. Souběžně s rozpočtovým návrhem je sestavován i rozpočtový výhled, který slouží pro střednědobé plánování.

V případě, že není výkonný orgán schopný sestavit daný návrh rozpočtu do začátku rozpočtového období, hospodaří se podle tzn. rozpočtového provizoria, během něhož se hospodaří na základě rozpočtu z minulého období a jehož pravidla se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Peková, Pilný, Jetmar, 2012).

Při sestavování rozpočtu jsou využívány různé metody sestavování územních rozpočtu jako např. fixně limitovaný rozpočet, přístup nulové základny, performance budgeting nebo nejpoužívanější metoda tzn. přírůstkový způsob neboli indexový. Základem této metody je odhad a stanovení změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je základem rozpočtu budoucího (Provazníková, 2015).

Další etapou je projednávání a schvalování návrhu rozpočtu zastupitelstvem obce a následná kontrola plnění rozpočtu. Na závěr celého procesu je sestavován závěrečný účet, což je jakýsi přehled skutečného plnění rozpočtu v uplynulém období a je zpracováván zastupitelstvem příslušné obce.

Během celého procesu musí být dodržovány rozpočtové zásady jako např. reálnost a pravdivost rozpočtu, hospodárnost a efektivnost a zásada publicity.

V průběhu plnění daného rozpočtu může docházet k jeho úpravám, které je prováděno formou tzn. rozpočtových opatření (Peková, 2011).

Zároveň jsou během celého rozpočtového procesu prováděny kontroly hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce, za což odpovídají finanční výbory, jež musí být povinně zřízeny zastupitelstvem obce (Marková, 2008).

3.7 Majetek obcí

Obce jsou veřejnoprávními korporacemi, z čehož plyne to, že mohou vlastnit majetek a nakládat s ním dle vlastního uvážení. Majetek mohou nakupovat, pronajímat, prodávat a za určitých podmínek i darovat. Zčásti je toto vlastnictví omezeno státem prostřednictvím legislativy (Peková, 2011).

Z historického hlediska procházel majetek obcí (celkově územní samosprávy) zásadními změnami. Nejvýznamnějším mezníkem byl rok 1949, kdy byl veškerý majetek obcí znárodněn a následně rok 1989 byla zas jeho část obcím vracena a to ze zákona (převážně se jednalo o historický majetek, které obce vlastnily k 31. 12. 1949), rozhodnutím a nebo bezúplatným převodem (Provazníková, 2015).

Majetek obcí tvoří:

- **Hmotný majetek** (nemovitosti, movité věci jako např. zařízení budov, majetková práva a pohledávky, peněžní prostředky, tj. hotovosti a vklady na účtech, cenné papíry;
- **Nehmotná aktiva** (software, apod.).

Z účetního hlediska členíme majetek obcí na:

- **Dlouhodobý majetek**, který se dále člení na dlouhodobý hmotný, dlouhodobý nehmotný a dlouhodobý finanční. Dlouhodobý majetek se časem opotřebovává. Jedná se o stálá aktiva;
- **Krátkodobý majetek**, který se spotřebovává najednou. Jedná se o tzn. oběžná aktiva.

Dále je možné majetek členit z hlediska vlastnictví v rámci pasiv na:

- **Vlastní zdroje;**
- **Cizí zdroje;**
- **Přechodná pasiva.**

Přehledem majetku v peněžním vyjádření je rozvaha. Majetek je oceňován buď obvyklou cenou a nebo jsou vytvářeny tzn. cenové mapy např. pro oceňování stavebních pozemků.

Důležitým úkolem každé obce je řádně pečovat o vlastní majetek, vézt jeho evidenci, jeho inventarizaci a efektivně s ním hospodařit, což následně ovlivňuje i bonitu obce (Peková, 2004).

3.8 Finanční analýza

Finanční analýzu lze definovat jako jakýsi komplexní rozbor získaných dat z účetních výkazů (Růčková, 2019).

Jedná se o zhodnocení finančního zdraví podniku, jak se mu dařilo v minulosti, současnosti, ale především je pak finanční analýza důležitým podkladem pro prognózování budoucího vývoje a fungování podniku (Knápková, a kol., 2017).

Finanční analýza nám poskytuje ucelený přehled o rentabilitě, likviditě a finančním zdraví sledovaného subjektu (Růčková, 2019).

Analýza veřejného sektoru se oproti finanční analýze na úrovni územní samosprávy liší. Pro územní samosprávu je důležitým nástrojem řízení a měla by zahrnovat analýzu majetkovou, tak i finanční. Pro zpracování finanční analýzy územních samosprávních celků je využívána celá řada metod a ukazatelů (Peková, 2011).

3.8.1 Zdroj informací

Východiskem pro zpracování finanční analýzy jsou účetní výkazy podniku. Mezi ty patří rozvaha, výkaz zisku a ztráty, přehled o peněžních tocích (tzv. Cash-flow), přehled o změnách vlastního kapitálu a příloha účetní závěrky. Cenným zdrojem informací pro vypracování finanční analýzy mohou být také výroční zprávy či interní údaje společnosti. Čím více informací je shromážděno, tím je větší předpoklad pro vytvoření co nejpřesnější finanční analýzy (Knápková, a kol., 2017).

Rozvaha

Rozvaha (balance) je finanční výkaz, který poskytuje majetkovou a finanční strukturu podniku k určitému datu, většinou sestavována k poslednímu dni každého roku. Je složena

ze dvou částí: aktiv a pasiv. Na straně aktiv nám podává obraz o struktuře majetku, na straně pasiv pak podává informace o zdrojích krytí tohoto majetku. Na straně pasiv můžeme najít i výsledek hospodaření daného podniku (Knápková, a kol., 2017).

Tabulka 2: Struktura rozvahy

Rozvaha k 31. 12. 20XX	
Aktiva (majetková struktura)	Pasiva (finanční struktura)
Stálá aktiva	Vlastní kapitál
Oběžná aktiva	Cizí kapitál
Ostatní aktiva	Ostatní pasiva

(Zdroj: vlastní zpracování dle Růčkové, 2019).

V rozvaze musí vždy platit bilanční pravidlo, že aktiva se rovnají pasivum (Knápková, a kol., 2017).

Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty je přehledem o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období a je důležitým podkladem pro hodnocení ziskovosti podniku. Přičemž nákladové a výnosové položky se neopírají o skutečně vynaložené peněžní toky, s čímž souvisí fakt, že výsledný zisk se může lišit od hotovosti získané v daném období (Růčková, 2019).

Výsledek hospodaření získáme jako rozdíl mezi celkovými výnosy a náklady (Knápková, a kol., 2017).

Přehled o peněžních tocích (Cash flow)

Přehled o peněžních tocích podává informace o peněžních příjmech a peněžních výdajích podniku za určité období a slouží k posouzení skutečné finanční situace. Podstatou je sledování změny stavu peněžních prostředků prostřednictvím výkazu cash flow, který můžeme dělit na oblast běžné (provozní) činnosti, investiční oblast a oblast externího financování (Knápková, a kol., 2017).

Přehled o změnách vlastního kapitálu

Tento účetní doklad podává informace týkajících se změn vlastního kapitálu podniku v průběhu určitého období, které mohou vzniknout v důsledku zisků, ztrát, výplat dividend, apod. (Knápková, a kol., 2017).

Příloha účetní závěrky

Příloha účetní závěrky obsahuje doplňující informace k účetním výkazům, informace o účetních metodách, informace o podniku a údaje o vlastním kapitálu, které mohou být velmi cenným podkladem pro tvorbu finanční analýzy (Knápková, a kol., 2017).

3.8.2 Metody finanční analýzy

K základním metodám patří:

- Analýza stavových (absolutních) ukazatelů – analýza majetkové a finanční struktury;
- Analýza tokových ukazatelů – analýza výnosů, nákladů, zisku a cash flow;
- Analýza rozdílových ukazatelů – např. čistý pracovní kapitál;
- Analýza poměrovými ukazateli – analýza rentability, likvidity, zadluženosti, atd.;
- Analýza soustav ukazatelů;
- Souhrnné ukazatele hospodaření.

3.8.3 Ukazatele finanční analýzy

Rozlišujeme tyto ukazatele:

- Absolutní (stavové) – přímo získávané z účetních výkazů;
- Tokové – získávané z výkazu zisku a ztrát;
- Rozdílové – rozdíl stavových ukazatelů;
- Poměrové – jednotlivé položky z rozvahy dávány do poměru s jinými položkami (Knápková, a kol. 2017).

Absolutní ukazatele

Jsou využívány nejvíce pro srovnávání vývoje v časových řadách a k procentnímu rozboru komponent.

Dále je možné analýzu absolutními ukazateli členit na:

- Horizontální – porovnávání změn položek v časové posloupnosti (absolutní změna) a k ní se vyjádří procentní změna k výchozímu roku;

Absolutní změna = ukazatel (t) – ukazatel (t – 1)

% změna = (absolutní změna x 100) / ukazatel (t – 1)

- Vertikální analýza (procentní rozbor) – zaměřuje se na hodnocení struktury finančních ukazatelů, jednotlivé položky výkazu se vyjádří jako procentní podíl k položce, která je brána jako 100%.

Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele jsou získávány rozdílem stavových ukazatelů a jsou orientovány na likviditu.

Nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelem je čistý pracovní kapitál.

Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele patří k nejčastěji využívaným ukazatelům finanční analýzy, neboť umožňují získat rychlý náhled na finanční zdraví podniku.

Do poměru jsou dávány různé položky z rozvahy, výkazu zisku a ztráty nebo cash flow.

V praxi se nejčastěji využívají ukazatele zadluženosti, likvidity, rentability a aktivity.

a) Analýza zadluženosti, majetkové a finanční struktury

Tento typ analýzy ukazuje pomocí jakých zdrojů jsou financována aktiva nebo kolikrát jsou náklady na cizí kapitál financování pokryty vytvořeným ziskem.

Vybranými ukazateli jsou:

- Celková zadluženost - doporučená hodnota MF ČR je kolem 25%

Celková zadluženost = cizí zdroje/aktiva celkem

- Míra zadluženosti

Míra zadluženosti = cizí zdroje/vlastní kapitál

- Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na dlouhodobém kapitálu

$$= \text{dlouhodobé cizí zdroje} / \text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé cizí zdroje}$$

- Podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích

$$= \text{dlouhodobé cizí zdroje} / \text{cizí zdroje}$$

- Úrokové krytí – doporučená hodnota odbornou literaturou je vyšší jak 5

$$= \text{EBIT} / \text{nákladové úroky}$$

- Doba splácení dluhu

$$= \text{cizí zdroje} - \text{rezervy} / \text{provozní cash flow}$$

- Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

$$= \text{vlastní kapitál} / \text{dlouhodobý majetek}$$

b) Analýza likvidity

Likvidita nám vyjadřuje schopnost podniku hradit krátkodobé závazky

Mezi tyto ukazatele patří:

- Ukazatel běžná likvidita (likvidita III. stupně) – doporučená hodnota v rozmezí

$$1,5 - 2,5$$

$$= \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$$

- Ukazatel pohotové likvidity (likvidita II. stupně) – doporučená hodnota v rozmezí

$$1 - 1,5$$

$$= \text{krátkodobé pohledávky} + \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky} / \text{krátkodobé závazky}$$

- Ukazatel hotovostní (okamžité) likvidity (likvidita I. stupně) – doporučená hodnota v rozmezí

$$0,2 - 0,5$$

$$= \text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky/krátkodobé závazky}$$

c) Analýza rentability

Udává schopnost podniku dosahovat zisku.

Mezi tyto ukazatele patří:

- Rentabilita tržeb (ROS)

$$= \text{zisk/tržby (výnosy)}$$

- Rentabilita celkového kapitálu (ROA)

$$= \text{EBIT/aktiva}$$

- Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

$$= \text{čistý zisk} + \text{zdaněné úroky/aktiva}$$

d) Analýza aktivity

Mezi tyto ukazatele patří:

- Obrat aktiv – minimální doporučená hodnota je 1

$$= \text{tržby/aktiva}$$

- Obrat dlouhodobého majetku

$$= \text{tržby/dlouhodobý majetek}$$

- Doba obratu pohledávek

$$= \text{průměrný stav pohledávek/tržby} \times 360$$

- Doba obratu závazků

$$= \text{krátkodobé závazky/tržby} \times 360$$

(Knápková, a kol, 2017)

3.8.4 Způsoby vyhodnocení výsledků finanční analýzy

Ne zcela vždy je možné jednoznačně určit výsledky finanční analýzy, aby nedošlo k znehodnocení celé analýzy a následně ke špatným rozhodnutím v oblasti řízení podniku a proto je nutné se zaměřit v rámci vyhodnocení na:

- *racionální posouzení dosažené výše hodnoty ukazatelů s možností využití nástrojů benchmarkingu;*
- *vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů (rentability, likvidity, zadluženosti, aktivity a dalšími);*
- *zhodnocení celkové finanční situace podniku a návrhy doporučení pro její zlepšení.*

Benchmarking

Jedním ze způsobu vyhodnocování výsledků finanční analýzy je i benchmarking. Benchmarking je metodou porovnávání výkonnosti podniku s konkurenčními firmami nebo nejlepšími praxemi v odvětví. Cílem je poznání vlastní pozice prostřednictvím porovnávání finančních ukazatelů, jako jsou výnosy, náklady, zisky, efektivita, s průměrnými hodnotami v odvětví nebo s výkonností konkurence. Tím umožňuje identifikovat silné a slabé stránky podniku a navrhnout strategie pro zlepšení. (Knápková, a kol., 2017)

Vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů

Vzhledem k tomu, že jednotlivé ukazatele sami o sobě nemusí mít vypovídající hodnoty prostřednictvím nichž by se daly vyvozovat následky, je možné využít pro potřeby hodnocení těchto výsledků vztahy mezi jednotlivými skupinami ukazatelů. Na základě toho porovnáваме vzájemné vazby mezi jednotlivými ukazateli a tím pádem získáváme i komplexnější pohled na danou situaci.

Mezi nejdůležitější vztahy patří:

- Zadluženost a likvidita;
- Likvidita a rentabilita;
- Aktivita a rentabilita;
- Likvidita a aktivita;
- Zadluženost a rentabilita (Knápková, a kol., 2017).

Soustavy poměrových ukazatelů

Pro lepší pochopení vzájemných souvislostí mezi jednotlivými ukazateli finanční analýzy je možné využít pro hodnocení výsledků také soustavy poměrových ukazatelů. Tyto soustavy se mohou skládat z různých skupin ukazatelů, jako jsou např. likviditní, rentabilitní, zadluženosti apod, přičemž každá skupina poskytuje určitý pohled na finanční situaci a výkonnost podniku

Rozlišujeme dva základní typy těchto soustav:

- Paralelní soustava ukazatelů – jednotlivé ukazatele jsou řazeny vedle sebe, není zde žádný vrcholový prvek;
- Pyramidová soustava ukazatelů – vrcholový prvek je rozkládán na dílčí analytické ukazatele mezi nimiž existují pevné, matematické vztahy.

Zhodnocení celkové finanční situace podniku

V rámci hodnocení celkové finanční analýzy podniku je třeba vzít v potaz výsledky dílčích analýz a následně provést komplexnější pohled na hospodaření podniku. K tomu nám pomáhají souhrnné ukazatele.

Literatura rozlišuje dvě skupiny:

- bankrotní modely – cílem je identifikovat budoucí bankrot prostřednictvím likvidity, rentability a čistého pracovního kapitálu. Patří sem Z-skóre (Altmanův model), indexy IN (indexy důvěryhodnosti) nebo Tafflerův model;
- bonitní modely – spočívá v bodovém hodnocení za jednotlivé hodnocené oblasti hospodaření. Sem patří např. Tamariho model nebo Kralickův Quicktest (Knápková, a kol., 2017).

4 Praktická část

4.1 Obec Modrava

4.1.1 Základní charakteristika

Horská obec Modrava leží v Plzeňském kraji, v nadmořské výšce 985 m. n. m. Svou rozlohou necelých 82 km² se rozkládá v národním parku Šumava na soutoku Modravského, Filipohuťského a Roklanského potoka. Podle dat ČSU zde k 1. 1. 2023 žije 107 obyvatel.

První zmínka o obci je datována do 17. století, kdy byla využívána především k rybolovu a lovení zvěře. K zásadnímu rozvoji dochází na přelomu 18. a 19. století, kdy se obec stává významným centrem dřevařství až do počátku 90. let 20. století. Do období 2. světové války byla obec Modrava spravována obecním úřadem Filipovy Huti. To se změnilo s vystěhováním německého obyvatelstva. Následně se Modrava stává správním sídlem a kromě Filipovy Huti je k ní přičleněna i obec Horská Kvilda.

V současnosti je Modrava významným centrem celoroční turistiky a nabízí celou řadu rekreačního vyžití.

Celková velikost správního území je 8163 ha a ve svém správním území má tyto sídla: Modrava, Filipova Huť, část Vchynice – Tetov a samostatné lokality Rybárna, Javoří Pila, Březník a Roklanská chata.

Obrázek 2: Znak obce

(Zdroj: www.sumavanet.cz)

Tabulka 3: Organizační struktura obce Modrava

Organizační struktura obce Modrava	
Název	Obec Modrava
IČO	573418
Adresa úřadu	Obecní úřad Modrava, Modrava 63, 341 92
Vedení obce	
Starosta	Doležal Jaroslav
1. místopředseda	Pavlík Martin
2. místopředseda	Bc. Rendl Jaroslav
Zastupitelé	Doležal, Pavlík, Pavlíková, Svoboda, Rendl, Mayerová, Valečka

Zdroj: *www.sumavanet.cz, vlastní zpracování*

4.1.2 Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel je sledován v období od roku 2018 do roku 2023. Veškeré informace jsou čerpány z Českého statistického úřadu.

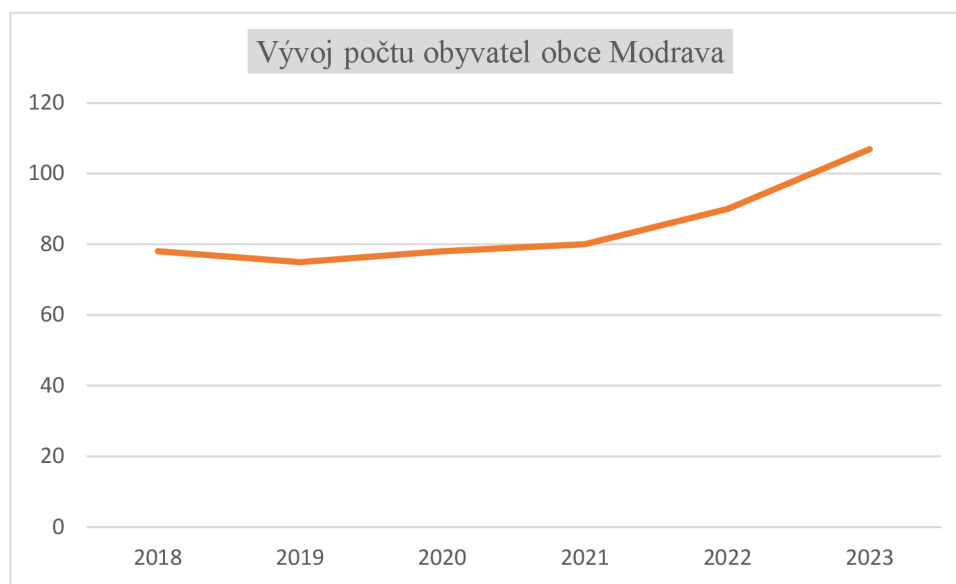
Jak je vidět v následující tabulce, celkový počet obyvatel má od roku 2018 do roku 2023 rostoucí tendenci. To může být zapříčiněno buď rozsáhlým „Sociálním programem obce Modrava“, kdy je např. na každé nezaopatřené dítě vyplácen jednorázový příspěvek 3.000,-Kč, porodné ve výši 60.000,-Kč nebo zajištění bezplatné dopravy na aktivizační zájezdy, zájezdy za kulturou, případně zajištění přepravy dětí do mateřských a základních škol, a nebo trendem, kdy stále více lidí migruje z měst do menších obcí.

Tabulka 4: Počet obyvatel obce Modrava

Počet obyvatel obce Modrava	
Rok	Počet obyvatel
2018	78
2019	75
2020	78
2021	80
2022	90
2023	107

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce Modrava

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

4.2 Analýza rozpočtového hospodaření obce

Tato část bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení rozpočtového hospodaření obce Modrava v časovém horizontu let 2019 až 2023. Nejprve bude provedena analýza vývoje příjmů a výdajů v daném období, ve smyslu jak se lišily očekávané příjmy a výdaje od jejich skutečného plnění včetně salda rozpočtu a posléze bude detailně analyzována příjmová a výdajová stránka rozpočtu. Veškeré informace jsou čerpány z účetních výkazů obce Modrava a z informačního portálu Ministerstva financí Monitor.

4.2.1 Vývoj příjmů a výdajů v letech 2019 až 2023

Každá rok je orgány obce, zpravidla finančním výborem, vypracováván rozpočet na následující účetní období v návaznosti na jeho rozpočtový výhled.

Celý proces začíná zhruba s půlročním předstihem shromažďováním dat o očekávaných příjmech a výdajích, podrobnou analýzou rozpočtové bilance v minulých letech a stanovením priorit a potřeb obce. Na základě analýzy předchozího rozpočtu lze definovat vývojové trendy ve sledovaném období a určit tak, zda hospodaření obce bylo vyrovnané

či nevyrovnané. V následujících dvou tabulkách je nejprve analyzován schválený rozpočet obce Modrava v letech 2019 až 2023 a posléze definováno jeho skutečné plnění.

Tabulka 5: Schválený rozpočet obce Modrava

	Schválený rozpočet				
	2019	2020	2021	2022	2023 (k 30.11.)
Příjmy	16 822 335	24 604 805	45 527 055	38 664 045	13 195 345
Výdaje	37 058 009	53 941 685	84 532 618	85 135 180	78 948 140
Saldo rozpočtu	-20 235 674	-29 336 880	-39 005 563	-46 471 135	-65 752 795

Zdroj: Monitor, vlastní zpracování

Tabulka 6: Skutečné plnění rozpočtu obce Modrava v letech 2019 - 2023

	Skutečné plnění rozpočtu				
	2019	2020	2021	2022	2023 (k 30.11.)
Příjmy	31 229 536,9	35 223 736,0	53 105 776,1	31 687 402,9	16 491 255,5
Výdaje	26 000 114,8	18 863 210,3	50 243 897,8	46 518 251,8	41 676 517,7
Saldo rozpočtu	5 229 422,2	16 360 525,7	2 861 878,3	-14 830 848,9	-25 185 262,2

Zdroj: Monitor, vlastní zpracování

Jak je patrné z výše uvedených tabulek, v celém sledovaném období byl schválen vždy schodkový rozpočet. V roce 2023 byl schválen dokonce až trojnásobně větší schodek oproti hodnotě schváleného rozpočtu v roce 2019. Ač bylo vždy očekávané saldo rozpočtu schodkové, skutečné plnění v letech 2019 až 2021 bylo nakonec v přebytku. V letech 2022 – 2023 se nacházel rozpočet na konci účetního období v deficitu, nicméně tento deficit byl ve skutečnosti oproti původním avizovaným hodnotám v tomto období o necelé dvě třetiny menší.

Na základě vývojového trendu v letech 2019 – 2023 lze zároveň konstatovat, že hospodaření obce bylo v daném období nevyrovnané.

4.2.2 Příjmová stránka rozpočtu v letech 2019 až 2023

Následující rozbor příjmů obsahuje přehled příjmů obce Modrava v letech 2019 – 2023. Jsou srovnávány aktuální příjmy s předchozími roky, určovány meziroční změny a podíl jednotlivých složek na celkových příjmech dané obce.

Jak je možné si všimnout v tabulce níže, celkové příjmy jsou tvořeny čtyřmi složkami, kterými jsou daňové příjmy, kapitálové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery.

Tabulka 7: Vývoj příjmů v jednotlivých letech 2019 - 2023

Třída položek (název)	Vývoj příjmů v jednotlivých letech				
	2019	2020	2021	2022	2023
Daňové příjmy	3 310,46	8 861,90	9 747,97	15 055,71	5 502,09
<i>meziroční změna</i>	x	168%	10%	54%	-63%
<i>% podíl na celk. příjmech</i>	10,60	25,26	18,36	47,51	33,36
Kapitálové příjmy	0	6,00	1 709,05	1 886,13	185,00
<i>meziroční změna</i>	x	x	28384%	10%	-90%
<i>% podíl na celk. příjmech</i>	0	0,02	3,22	5,95	1,12
Nedaňové příjmy	24 077,71	25 937,31	36 593,37	9 548,03	6 584,08
<i>meziroční změna</i>	x	8%	41%	-74%	-31%
<i>% podíl na celk. příjmech</i>	77,10	73,93	68,91	30,13	39,92
Přijaté transfery	3 841,37	277,03	5 055,39	5 197,53	4 220,08
<i>meziroční změna</i>	x	-93%	1725%	3%	-19%
<i>% podíl na celk. příjmech</i>	12,30	0,79	9,52	16,40	25,59
Příjmy celkem	31 229,54	35 082,24	53 105,78	31 687,40	16 491,26
<i>meziroční změna</i>	x	12%	51%	-40%	-48%

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Jak je možné si všimnout, příjmovou stránku obce lze pomyslně rozdělit na dvě období. Prvním je období let 2019 – 2021, kdy byl celkový příjem tvořen v průměru až ze 73% nedaňovými příjmy, oproti rokům 2022 a 2023.

Z hlediska rozsahu měly největší zastoupení v této složce příjmy z podílů na zisku a dividend, v průměru až 22 mil. Kč. Následovaly příjmy z pronájmu ostatních nemovitých y věcí a jejich částí (především příjmy z pronájmu bytových i nebytových prostor obce), příjmy z pronájmu pozemků a movitých věcí a neodmyslitelnou součástí byly i příjmy z poskytování služeb a výrobků představované především poplatky z parkovacích automatů.

Daňové příjmy tvořily v tomto období zhruba 17% podíl na celkových příjmech. Mezi těmito příjmy dominovala daň z příjmů právnických osob, která tvořila v roce 2020 a 2021 až 70% všech daňových příjmů. V roce 2019 byly největšími zdroji těchto příjmů poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek z ubytovací kapacity a DPH.

Další významnou příjmovou složkou obce Modrava byly v letech 2019 – 2021 přijaté transfery. Jejich podíl na celkových příjmech představoval okolo 12% v celém sledovaném období. Přijaté transfery dělíme na investiční a neinvestiční, přičemž rozložení a vývoj těchto příjmů je možné vidět v následující tabulce.

Tabulka 8: Přijaté transfery obce v letech 2019 - 2023

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Investiční přijaté transfery	3 286 473,75	80 427,35	4 759 319,38	4 878 397,17	3 968 816,77
Neinvestiční přijaté transfery	554 895,00	196 600,00	296 066,38	319 137,42	251 262,00

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Kapitálové příjmy, které plynou z prodeje dlouhodobého majetku, představují na celkových příjmech rozpočtu obce nestabilní a zanedbatelnou částku, v průměru okolo 2%.

Vývoj příjmů v letech 2022 – 2023 byl víceméně stejný, pouze s tím rozdílem, že zde dominovaly, oproti předešlým třem letům, daňové příjmy, které byly tvořeny až ze 70% DPH. Nutno podotknout, že v celém sledovaném období jsou právě sdílené daně, mezi které patří i DPH, významnou částí daňových příjmů. Tyto příjmy mají zásadní dopad na rozpočet obce a rozvoj infrastruktury.

4.2.3 Výdajová stránka rozpočtu v letech 2019 – 2023

Jak již bylo specifikováno v teoretické části, výdaje územních samosprávních celků lze členit na základě různých hledisek.

Mezi ty nejvýznamnější patří členění na běžné a kapitálové výdaje a odvětvově tříděné výdaje.

V následující tabulce bude charakterizována struktura výdajů obce Modrava v letech 2019 – 2022 zachycující rozložení běžných a kapitálových výdajů.

Tabulka 9: Struktura výdajů obce Modrava

	Struktura výdajů v letech 2019 - 2022			
	2019	2020	2021	2022
Běžné výdaje	8 874 152,80	16 294 292,81	18 919 100,35	17 112 204,37
% podíl na celk. výdajích	34,13	86,38	37,65	74,97
Kapitálové výdaje	17 125 961,96	2 568 917,52	31 324 797,44	5 714 177,73
% podíl na celk. výdajích	65,87	13,62	62,35	25,03
Celkem	26 000 114,76	18 863 210,33	50 243 897,79	22 826 382,10

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Běžné výdaje

Běžné výdaje, jenž představují pravidelně se opakující každoroční platby, slouží k financování běžných potřeb spojených s provozem obce jako jsou např. platy zaměstnanců, nájemné, spotřeba vody a el. energie, poradenské a právní služby a další.

Běžné výdaje dosahovaly ve sledovaném období v průměru 12 mil. Kč. V roce 2019 a 2021 tvořily běžné výdaje 35% podíl na celkových výdajích, v roce 2020 a 2022 už zaujímaly většinu na celkových výdajích. Není zcela běžné, aby běžné výdaje převyšovaly kapitálové výdaje. To může být spojeno s využíváním cizích zdrojů k financování, s čímž souvisí i vysoké riziko nemožnosti splácet závazky a nárůstu zadluženosti. Více bude rozebráno v analýze poměrovými ukazateli.

Co se týče odvětvového rozložení běžných výdajů, je největší objem výdajů soustředěn do oblasti všeobecné veřejné správy a služeb, do průmyslových a ostatních odvětvích hospodářství a do oblasti služeb pro obyvatelstvo a fyzické osoby, viz následující tabulka.

Tabulka 10: Struktura běžných výdajů dle odvětví

Odvětví	Výsledek od počátku roku				
	2019	2020	2021	2022	2023
Bezpečnost státu a právní ochrana	0	238 572	1 038 328	163 064	95 675
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	970 854	1 614 596	1 386 228	1 299 780	2 649 756
Služby pro fyzické osoby	0,00	0,00	0,00	4 661 415	3 299 221
Služby pro obyvatelstvo	3 531 066	4 030 215	4 225 318	0,00	0,00
Všeobecná veřejná správa a služby	4 372 233	10 410 911	12 269 226	17 127 942	8 564 951

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k financování potřeb investičního charakteru přesahující dobu delší jak jeden rok. Kapitálové výdaje dosahovaly ve sledovaném období v průměru 11 mil. Kč. Rozložení těchto výdajů je v našem případě velmi rozdílné, což je zapříčiněno rozdílnými velikostmi investičních akcí v jednotlivých letech. Výše kapitálových výdajů může být ovlivněna i výší cizích zdrojů, tedy množstvím splátek úvěrů, které obec využívá

k rozsáhlým investicím, což s sebou přináší i značné riziko. Více o rozložení cizích zdrojů v analýze poměrovými ukazateli.

V níže uvedené tabulce je opět možné vidět strukturu kapitálových výdajů dle odvětví.

Největší objem kapitálových výdajů byl směřován do oblasti služeb pro obyvatelstvo a pro fyzické osoby, konkrétně na výstavbu bytových domů v oblasti Filipova Huť. Podstatná část těchto výdajů byla soustředěna i do oblasti všeobecné veřejné správy a služeb a za zmínku stojí i investice do průmyslového a ostatního odvětví hospodářství.

Tabulka 11: Struktura kapitálových výdajů dle odvětví

Odvětví	Výsledek od počátku roku				
	2019	2020	2021	2022	2023
Bezpečnost státu a právní ochrana	481 870	221 239	14 869 360	363 191	0,00
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1 249 284	436 333	576 906	6 812 957	5 229 512
Služby pro fyzické osoby	0,00	0,00	0,00	16 085 437	21 837 402
Služby pro obyvatelstvo	4 086 563	1 454 562	15 353 305	0,00	0,00
Všeobecná veřejná správa a služby	11 308 245	456 784	525 227	4 465	0

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

4.3 Analýza poměrovými ukazateli

Analýza poměrovými ukazateli je v dnešní době jednou z nejoblíbenějších metod finanční analýzy, která nám umožňuje získat rychlý přehled o finanční situaci daného subjektu.

Pro případ obce budeme v následujících podkapitolách pracovat s poměrovými ukazateli zadluženosti a likvidity a ve sledovaném období 2019 – 2023. Stejně jako u rozboru příjmů a výdajů budou hojně využívána data z informačního portálu Ministerstva financí ČR Monitoru a interních zdrojů obce Modrava.

4.3.1 Analýza zadluženosti

Analýza zadluženosti se zabývá hodnocením míry rizika obce, která je spojena se strukturou a výší cizích zdrojů, tedy půjček a dluhů, ve srovnání s vlastními zdroji, jež má obec k dispozici.

Pro účely této práce bude použit ukazatel celkové zadluženosti, míra zadluženosti a ukazatel dluhové služby.

Celková zadluženost

Celková zadluženost obce je jedním ze základních ukazatelů zadlužení obce, která je určena podílem cizích zdrojů k celkovým aktivům. Dle odborné literatury by tato hodnota u územních samosprávních celků neměla přesáhnout hodnotu 25%.

Jak je možné si všimnout z hodnot následující tabulky, celková zadluženost obce Modrava dosahuje v průměru kolem 2%. V prvních 3 letech sledovaného období dosahovala 3%, v následujících letech měla snižující se tendenci, což je zapříčiněno splácením krátkodobých a dlouhodobých bankovních úvěrů. Celková zadluženost obce nepřekročila ani v jednom roce hodnotu 25% a tudíž ji lze hodnotit jako velmi stabilní.

Tabulka 12: Celková zadluženost v letech 2019 – 2023 (v tis. Kč)

Ukazatel	2019	2020	2021	2022	2023
Cizí zdroje celkem	15 940,81	16 320,33	16 352,11	8 735,09	0,00
Aktiva celkem	577 598,60	599 854,20	649 792,73	614 008,33	434 999,77
Celková zadluženost	3%	3%	3%	1%	0%

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Míra zadluženosti

Dalším velmi důležitým ukazatelem pro hodnocení zadluženosti je míra zadluženosti, která je určena podílem cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu.

Stejně jako u celkové zadluženosti má i tento ukazatel ve všech sledovaných obdobích velmi nízkou hodnotu s klesající tendencí v jednotlivých letech. Jak ukazuje následující tabulka míra zadluženosti dosahovala v průměru 2%, proto i v tomto případě ji lze hodnotit jako velmi stabilní.

Tabulka 13: Míra zadluženosti v letech 2019 - 2023

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Cizí zdroje	15 940,81	16 320,33	16 352,11	8 735,09	7 473,55
Vlastní kapitál	561 657,79	583 533,87	633 440,62	605 273,23	427 526,23
Míra zadluženosti	3%	3%	3%	1%	2%

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu

V následující tabulce je hodnocena výše dluhu k saldu běžného rozpočtu, což představuje dobu, za kterou by byla obec Modrava schopna splatit svůj dluh z přebytku běžného rozpočtu. Zde lze konstatovat, že v celém sledovaném období by obec Modrava dosahovala velmi uspokojivých hodnot.

Tabulka 14: Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Přijaté návratné fin.výpomoci dlouhodobé	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlouhodobé úvěry	8 417,71	6 917,71	3 075,00	6 122,01	0,00
Dluh celkem (v tis. Kč)	8 417,71	6 917,71	3 075,00	6 122,01	0,00
Běžné příjmy	31 687,40	53 105,78	31 229,54	35 223,74	16 491,26
Běžné výdaje	23 252,20	18 919,10	8 874,15	16 294,29	14 609,60
Saldo běžného rozpočtu	8 435,20	34 186,68	22 355,38	18 929,44	1 881,65
Ukazatel	1,00	0,20	0,14	0,32	0,00

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby je vyjádřen poměrem mezi celkovými dlužnými částkami včetně úroků a splátek a příjmy obce. Díky němu můžeme posoudit, jaká část příjmů je využívána na splácení dluhu. Lze ho vyjádřit jako podíl dluhové služby k dluhové základně, která je tvořena daňovými příjmy, nedaňovými příjmy a přijatými transfery. Nutno zmínit, že tento ukazatel byl vypočítáván Ministerstvem financí ČR do roku 2007.

Tabulka 15: Ukazatel dluhové služby

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Dluh. základna	31229,537	35076,236	51396,726	29801,278	16306,2555
Dluhová služba (v tis. Kč)	2 156,69	1 582,02	1 544,04	1 604,89	898,08
Ukazatel dluh. Služby	7%	5%	3%	5%	6%

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Jak je možné si všimnout v tabulce výše, ukazatel nepřesáhl ani v jednom roce hraniční hodnotu 30%, což lze hodnotit tak, že si obec Modrava vedla ve sledovaném období nadmíru dobře v regulaci svého dluhu.

4.3.2 Analýza likvidity

Ukazatel likvidity ukazuje, jak je obec schopná hradit své krátkodobé závazky. Vyjadřuje v podstatě vztah mezi tím, co je třeba zaplatit a čím to bude placeno.

Dělíme jí na běžnou likviditu, pohotovou a hotovostní, nebo – li okamžitou.

Běžná likvidita obce Modrava v letech 2019 – 2023

Běžná likvidita vyjadřuje podíl oběžných aktiv ke krátkodobým závazkům, přičemž dle Knápkové by hodnota běžné likvidity měla být v rozmezí od 1,5 do 5.

Jedná se o ukazatel, který značí, jak je obec schopna zaplatit své krátkodobé závazky nejlíkvnějšími prostředky tzn. hotovostí, peněžními ekvivalenty a pohledávkami.

V případě, že by hodnota byla příliš nízká, vypovídalo by to o špatném hospodaření, ve smyslu, že obec používá krátkodobé závazky např. k financování dlouhodobého majetku. Vysoká hodnota běžné likvidity značí, že obec disponuje dostatkem aktiv k pokrytí svých krátkodobých závazků.

Tabulka 16: Běžná likvidita v letech 2019 - 2023

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Krátkodobé závazky	7 523,10	9 402,62	13 277,11	2 613,08	1 413,36
Oběžná aktiva	43 399,37	36 856,53	44 628,14	213 524,22	119 790,24
Běžná likvidita	5,77	3,92	3,36	81,71	84,76

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Co se týče konkrétních ukazatelů běžné likvidity obce Modrava, ve všech letech sledovaného období byla běžná likvidita vyšší než doporučená hodnota, což jak bylo již zmíněno výše, značí o dostatku aktiv ke krytí krátkodobých závazků.

Nicméně na druhou stranu lze taky říci, že obec disponuje velkým množstvím nevyužitých zdrojů, které nejsou nikterak investovány a to může vést k nižším výnosům a neuspokojování potřeb občanů v budoucnu.

Pohotová likvidita obce Modrava v letech 2019 – 2023

Pohotová likvidita, nebo – li likvidita II. stupně vyjadřuje podíl součtu krátkodobých pohledávek, krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků ke krátkodobým závazkům. Dle odborné literatury by měl tento ukazatel nabývat hodnot 1 – 1,5.

Tabulka 17: Pohotová likvidita v letech 2019 - 2023

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Krátkodobé pohledávky	2 079,02	1 447,87	767,57	173 175,49	46 561,99
Krátkodobý finanční majetek	41 320,35	35 408,66	43 860,57	40 338,82	73 225,33
Pokladna	5,40	13,26	8,25	1,85	81,59
Celkem (v tis. Kč)	43 404,77	36 869,79	44 636,39	213 516,16	119 868,91
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	7 523,10	9 402,62	13 277,11	2 613,08	1 413,36
Ukazatel pohotové likvidity	5,77	3,92	3,36	81,71	84,81

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Pohotová likvidita obce Modrava dosahovala ve zmíněném sledovaném období velmi vysokých hodnot s rostoucí tendencí v jednotlivých letech. Na nejnižší úrovni byla v letech 2020 a 2021, kdy byla hodnota krátkodobých závazků na nejvyšší úrovni. Co se týče vysokých hodnot ukazatele v jednotlivých rocích, je to známkou toho, že je obec ve velmi dobré finanční kondici a pro budoucí věřitele je velmi solventní.

Okamžitá likvidita obce Modrava v letech 2019 – 2023

Ukazatel okamžité likvidity je vyjádřen poměrem součtu krátkodobého finančního majetku a peněžních prostředků ke krátkodobým závazkům. Ukazatel by měl nabývat hodnot 0,2 – 0,5. V případě, že by hodnota ukazatel byla příliš vysoká, znamenalo by to, že obec využívá své finanční prostředky velmi neefektivně.

Tabulka 18: Okamžitá likvidita v letech 2019 – 2023

Název	2019	2020	2021	2022	2023
Krátkodobý finanční majetek	41 320,35	35 408,66	43 860,57	40 338,82	73 225,33
Pokladna	5,40	13,26	8,25	1,85	81,59
Celkem (v tis. Kč)	41 325,75	35 421,92	43 868,81	40 340,67	73 306,92
Krátkodobé závazky (v tis. Kč)	7 523,10	9 402,62	13 277,11	2 613,08	1 413,36
Ukazatel okamžité likvidity	5,49	3,77	3,30	15,44	51,87

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Hodnota ukazatele okamžité likvidity dosahuje v celém sledovaném období o dost vyšší hodnoty než jsou hodnoty doporučené v případě okamžité likvidity. Jak již bylo zmíněno

výše, svědčí to o neefektivním využívání finančních prostředků. Obec disponuje na jednu stranu velkým množstvím nejlikvidnějších finančních prostředků, takže je schopná velmi rychle hradit své závazky, nicméně na druhou stranu tyto prostředky nepřinášejí velké výnosy.

4.4 Srovnání obcí podobné velikosti a charakteru

Pro komplexnější a co možná nejpřesnější posouzení výsledků hospodaření obce Modrava je provedena komparace daného územního samosprávného celku s obcemi, které jsou polohově, charakterově a co do počtu obyvatel velmi podobné.

Pro tento vzorec srovnání jsou použity obce Modrava, Kvilda a Horská Kvilda. Je hodnocena stabilita jejich hospodaření na základě salda rozpočtu, celkové zadluženosti, běžné a okamžité likvidity ve sledovaném období let 2019 – 2023.

Všechny tři obce se nacházejí v národním parku Šumava, ve vysokohorských oblastech a jsou turisticky velmi vyhledávanými lokalitami po celý rok.

Modrava a Kvilda nabízejí zároveň velké množství ubytovacích a restauračních zařízení.

Obec Modrava leží v okrese Klatovy, stejně jako obec Horská Kvilda. Rozdílný je jejich počet obyvatel. Modrava registruje v roce 2023 107 obyvatel, obec Horská Kvilda 70. Oproti tomu se 133 obyvateli je obec Kvilda, ležící v okrese Prachatice. Ve všech třech sledovaných obcích je ukazatel počtu obyvatel rostoucího charakteru.

Tabulka 19: Srovnávané obce v letech 2019 - 2023

Ukazatel	Modrava	Kvilda	Horská Kvilda
počet obyvatel	107	133	70
celková zadluženost	2%	4,6%	0,4%
běžná likvidita	35,9	39,22	34,72
okamžitá likvidita	15,97	24,45	33,5
saldo rozpočtu (v tis. Kč)	-3112,8	3739,8	60,6

Zdroj: (Monitor), vlastní zpracování

Ve výše uvedené tabulce je možné sledovat průměrné hodnoty za sledované období 2019 – 2023.

Hospodaření v případě ukazatele salda rozpočtu bylo u srovnávaných obcí velmi rozdílné. Nejlepšího průměrného výsledku za dané období dosahuje obec Kvilda s hodnotou necelých

4 miliónů Kč. Naopak nejhůře je na tom obec Modrava, která zároveň jako jediná dosahuje schodkového salda rozpočtu.

Pokud se zaměříme na celkovou zadluženost, zde si nejlépe vede obec Horská Kvilda s 0,4%, následuje obec Modrava s 2% a poslední je obec Kvilda se 4,6%.

Velmi podobných hodnot dosahují všechny tři srovnávané obce v případě likvidity, konkrétně v případě běžné a okamžité likvidity. Zde si nejlépe vede obec Modrava s průměrnou hodnotou okamžité likvidity 15,97.

Závěrem je možné konstatovat, že všechny tři srovnávané obce dosahují velmi podobných hodnot v oblasti zadluženosti a likvidity, které jsou ve všech případech v souladu s doporučenými hodnotami ministerstva financí. U všech srovnávaných obcí jsou zároveň ukazatele likvidity velmi vysoké, což u územních samosprávných celků není nic neobvyklého. Obce si tímto způsobem vytváří určitou finanční rezervu.

Ve výsledku lze hodnotit financování všech třech obcí jako stabilní.

5 Výsledky a doporučení

Tato část práce je zaměřena na souhrnné zhodnocení výsledků rozpočtového hospodaření obce a výsledků finanční analýzy prostřednictvím vybraných poměrových ukazatelů obce Modrava ve sledovaném období let 2019 -2023.

V rámci zhodnocení finanční situace jsou zároveň navrhována případná opatření pro zlepšení stability a efektivity budoucího vývoje hospodaření.

Snahou každé obce je reflektovat zájmy obce a potřeby svých občanů. Tomu není jinak ani v případě obce Modrava. Obecně lze konstatovat, že hospodaření dané obce je, až na drobné výjimky, přijatelné.

Na základě rozboru rozpočtu v praktické části je možné si všimnout negativního trendu vrchních představitelů obce schvalovat rozpočet na následující rok vždy jako schodkový. V tomto trendu obec Modrava pokračuje i v budoucím roce 2024, jak je možné vidět v části přílohy, kde je schválený rozpočet na rok 2024 včetně jeho plnění za předešlý rok k nahlédnutí.

Oproti schvalovanému schodkovému saldu rozpočtu v každém roce sledovaného období, bylo skutečné plnění rozpočtu nakonec v prvních třech letech 2019 – 2021 přebytkové. Ve zbývajících letech 2022 – 2023 již skončilo v deficitu, což bylo zapříčiněno výrazným navýšením kapitálových výdajů určených na výstavbu bytových domů v oblasti Filipova Hutě.

Obecně lze konstatovat, že plánování rozpočtů obce není příliš efektivní. V takovém případě by bylo možné navrhnout větší důslednost při sestavování budoucích rozpočtů prostřednictvím využití některých z metod sestavování územních rozpočtů jak bylo zmiňováno v teoretické části této práce.

Co se do rozložení struktury příjmů rozpočtu týče, v prvních třech letech sledovaného období byly celkové příjmy tvořeny zhruba ze 73% nedaňovými příjmy a ze 17% daňovými příjmy.

U nedaňových příjmů měly největší zastoupení příjmy z podílů na zisku a dividend v průměrné výši 22 mil. Kč, příjmy z pronájmu movitých i nemovitých věcí a poplatky z parkovacích automatů. U daňových příjmů dominovala daň z příjmu právnických osob, poplatky z ubytovací kapacity a DPH.

V letech 2022 – 2023 tvořily daňové příjmy cca 40% na celkových příjmech a nedaňové zhruba 35%.

U daňových příjmů má obec možnost ovlivňovat jejich výši. Z toho důvodu je možné si zde např. prostřednictvím místních koeficientů či poplatků zvyšovat podíl těchto příjmů a zároveň tak navyšovat celkové příjmy místního rozpočtu. Konkrétním doporučením obci Modrava by mohlo být navýšení místního poplatku z pobytu ze současných 19 Kč až na hodnotu 50 Kč za osobu na noc.

Další významnou složkou příjmů jsou přijaté transfery, které mají 12% zastoupení na celkových příjmech a které jsou tvořeny investičními a neinvestičními transfery.

Přijaté transfery obce Modrava jsou tvořeny ve větší míře transfery investičními. U investičních příjmů by měla obec Modrava dbát na efektivní využívání nabízených dotačních programů, čímž si může výrazným způsobem zvyšovat hodnotu celkových příjmů obecního rozpočtu.

Výši neinvestičních transferů, které jsou určeny většinou na výkon veřejné správy a sociální potřeby obyvatelstva, ovlivňovat nějak zásadně nelze.

Poslední, nepatrnou a velmi nestabilní složkou příjmů jsou příjmy kapitálové, které plynou z prodeje dlouhodobého majetku a na celkových příjmech zaujímají v průměru 2%.

Zde je patrné, že se obec snaží navyšovat celkové příjmy spíše prostřednictvím pronajímání dlouhodobého majetku než jeho prodejem, což lze hodnotit velmi pozitivně. Pro budoucí vývoj příjmů je to jistě efektivnější a stabilnější způsob řešení.

Na základě rozboru výdajové stránky rozpočtu obce Modrava byla charakterizována struktura výdajů v letech 2019 – 2023. Bylo specifikováno jejich rozložení na běžné a kapitálové, tedy druhově tříděné a rozložení výdajů podle odvětvového třídění.

Běžné výdaje, které slouží k financování běžných potřeb spojených s provozem obce, dosahovaly ve sledovaném období v průměru 12 mil. Kč. V roce 2019 a 2021 zaujímaly tyto výdaje menší podíl na celkových výdajích, konkrétně 35% podíl. Ve zbývajících letech sledovaného období už byl podíl běžných výdajů vyšší než podíl kapitálových výdajů.

Podle odvětvového rozložení byla největší část běžných výdajů soustředována do oblasti veřejné správy a služeb, do průmyslových a ostatních odvětví hospodářství a do oblasti služeb pro obyvatelstvo.

Vzhledem k tomu, že jsou tyto výdaje spojeny s běžným chodem obce a služeb pro občany, nebylo by zcela žádoucí, je nějak zásadně omezovat.

Kapitálové výdaje, které slouží k financování investičních záměrů, dosahovaly ve sledovaném období v průměru 11 mil. Kč.

Jejich rozložení během sledovaného období bylo velmi rozdílné, přičemž největší podíl na celkových výdajích byl zaznamenán v roce 2019 a 2021.

Co se odvětvového třídění týče, byl největší objem kapitálových výdajů soustředěn do oblasti služeb pro obyvatelstvo a pro fyzické osoby.

S kapitálovými výdaji velmi úzce souvisí i způsoby financování, proto je třeba dbát na vhodný výběr finančních prostředků, ať už vlastních či cizích, k hrazení svých investičních záměrů tak, aby nedocházelo ke zbytečnému zatížení obecního rozpočtu a následné zadluženosti obce.

V rámci posouzení finančního zdraví byla společně s rozbohem příjmové a výdajové stránky rozpočtu provedena finanční analýza pomocí vybraných poměrových ukazatelů. Pro tyto účely byly zvoleny ukazatele zadluženosti, likvidity, dluhové služby a v závěru praktické části byla provedena komparace s obcemi podobné velikosti a charakteru.

Při hodnocení zadluženosti obce byly využity ukazatele celkové zadluženosti, míry zadlužení, výše dluhu k saldu běžného rozpočtu a ukazatel dluhové služby.

Celková zadluženost a i míra zadlužení se pohybovaly v průměru za sledované období kolem 2% s klesající tendencí ukazatelů v jednotlivých letech, přičemž ani v jednom roce nebyla překročena 25% doporučená hodnota Ministerstvem financí ČR.

Stejně uspokojivých hodnot dosahovala obec i v případě hodnocení výše dluhu k saldu běžného rozpočtu a u ukazatele dluhové služby, kde nebyla překročena ani v jednom roce hraniční hodnota 30%.

Obecně lze konstatovat, že obec Modrava je v z pohledu zadluženosti velmi stabilní a je schopna velmi dobře regulovat svůj dluh.

Obdobně jako u analýzy zadluženosti tomu bylo i v případě analýzy pomocí ukazatelů likvidity. U všech třech ukazatelů likvidity, tedy běžné, pohotové a okamžité, bylo dosaženo velmi vysokých hodnot výsledných ukazatelů, které byly nad hranicí hodnot doporučených.

Z tohoto pohledu lze opět hodnotit obec Modravu tak, že je velmi dobré finanční kondici a je schopná velmi dobře krýt své krátkodobé závazky pomocí svých prostředků.

Obezřetnost je třeba věnovat pouze u okamžité likvidity, z které vyplývá, že obec disponuje velkým množstvím nejlíkvidnějších finančních prostředků, nicméně na druhou stranu tyto prostředky nepřinášejí vysoké výnosy.

Proto by bylo možné se v případě obce Modrava zaměřit na efektivnější využívání těchto prostředků např. prostřednictvím investování na investičních trzích.

V závěru praktické části bylo v rámci analýzy provedeno srovnání obce Modrava s obcemi podobné velikosti a charakteru. Ve výsledku jako jediná, obec Modrava, dosahovala v průměru za sledované období záporné hodnoty salda rozpočtu, což nutně nemusí znamenat neefektivní hospodaření dané obce. V ostatních ukazatelích již dosahovala velmi dobrých výsledků a tudíž lze celkově hodnotit hospodaření obce Modrava v porovnání s vybranými obcemi jako stabilní.

6 Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit současné finanční zdraví obce v časovém horizontu let 2019 – 2023 a navrhnout konkrétní opatření, která by mohla vést ke zlepšení finanční situace a prosperitě dané obce. Skrze dva dílčí cíle, které měly vést k naplnění hlavního cíle, bylo popsáno strukturu rozpočtu obce, analyzovat hlavní zdroj příjmů a výdajů a provést srovnání s obcemi stejné velikosti a charakteru.

V teoretické části byla popsána základní teoretická východiska související s problematikou financování a hospodaření územních samosprávních celků.

V obecné rovině byla charakterizována obec, její působnost a definovány orgány obce. Následně byla specifikována struktura územních rozpočtů s podrobným zaměřením na příjmovou a výdajovou stránku a problematika rozpočtového procesu.

Závěr teoretické části byl věnován procesu finanční analýzy, jejím zdrojům, metodám a ukazatelům, což bylo následně s rozbohem příjmů a výdajů aplikováno na případu obce Modrava.

Zároveň byla v praktické části představena obec Modrava, její popis, poloha, organizační struktura a byla provedena detailní analýza rozpočtového hospodaření a finanční analýza dané municipality pomocí vybraných poměrových ukazatelů.

V rámci komplexního zhodnocení hospodaření obce Modrava ve sledovaném období let 2019 – 2023 byly zjištěny následující skutečnosti.

Na základě analýzy rozpočtového hospodaření lze konstatovat, že plánování obecního rozpočtu není zcela efektivní.

Plánovaný obecní rozpočet byl schvalován každoročně jako schodkový, i když následné skutečné plnění v prvních třech letech sledovaného období žádný deficit nevykazovalo. V roce 2022 a 2023 bylo sice skutečné plnění ve schodku, nicméně to bylo zapříčiněno financováním rozsáhlých investičních záměrů spojených s výstavbou bytových domů.

Co se do struktury rozpočtu týče, příjmové stránce dominovaly v prvních třech letech nedaňové příjmy se 73% podílem na celkových příjmech a se 17% pak daňové příjmy. Ve zbývajících dvou letech tomu bylo obráceně. Zbylou část příjmů tvořily přijaté transfery, především investičního charakteru. Zanedbatelnou složkou pak byly kapitálové příjmy.

Na základě rozboru výdajů bylo zjištěno, že běžné výdaje, které slouží k financování běžných potřeb obce, dosahovaly ve sledovaném období průměru 12 mil. Kč. Přičemž největší část těchto výdajů byla soustředována do oblasti veřejné správy a služeb, do průmyslových a jiných odvětví hospodářství a do oblasti služeb pro obyvatelstvo.

Oproti tomu kapitálové výdaje, sloužící k financování investičních záměrů dosáhly v průměru 11 mil. Kč a jejich největší podíl směřoval do oblasti služeb pro obyvatelstvo.

Dle výsledků finanční analýzy prostřednictvím poměrových ukazatelů, konkrétně ukazatelů zadluženosti a likvidity a následného srovnání s obcemi podobné velikosti a charakteru lze konstatovat, že obec Modrava je ve velmi dobré finanční kondici.

Ani jeden z ukazatelů nenabýval hraničních hodnot, z čehož lze usoudit, že je obec Modrava schopná velmi dobře krýt své závazky ze svých zdrojů, je schopná si držet velmi nízkou úroveň zadlužení a v případě zadlužení je zároveň schopná tento dluh velmi dobře regulovat.

Závěrem lze konstatovat, že je obec Modrava ve velmi dobré finanční kondici.

Se svými finančními prostředky a majetkem hospodaří uvážlivě a efektivně, se snahou co možná nejmenšího využívání cizích zdrojů, z čehož následně plyne i nízká zadluženost a velmi dobrá úroveň likvidity.

Do budoucna by bylo dobré věnovat větší důslednost při plánování obecního rozpočtu např. prostřednictvím využívání vhodných metod sestavování územních rozpočtů, snižovat výši svých kapitálových výdajů, efektivně navyšovat své daňové příjmy formou místních poplatků a zvážit efektivnější využívání některých ze svých likvidních prostředků např. prostřednictvím investování na investičních trzích.

Tato doporučení by mohla vést i v následujících letech k efektivnímu rozvoji a prosperitě obce Modrava.

7 Seznam použitých zdrojů

Český statistický úřad: Czso.cz [online], b.r. [cit. 2023-08-11]. Dostupné

z: <https://www.czso.cz/>

KADERÁBKOVÁ, Jaroslava a Jitka PEKOVÁ, 2012.. Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-910-4.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing a. s.. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

LAJTKEPOVÁ, Eva, 2013. Veřejné finance v ČR: teorie a praxe. Akademické nakladatelství CERM. ISBN 978-80-7204-861-8.

Monitor [online], 2013. Ministerstvo financí [cit. 2024-02-15]. Dostupné

z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK, 2010. Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit. Praha: Grada. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3228-2.

PAVLÍK, Marek, a kolektiv, 2014. Jak úspěšně řídit obec a region: cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-5256-3.

PEKOVÁ, Jitka, 2011. Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-614-1

PEKOVÁ, Jitka, 2004. Hospodaření a finance územní samosprávy. Praha: Management Press. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR, 2012. Veřejný sektor - řízení a financování. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-936-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, 2015. Financování měst, obcí a regionů. 3., aktual. a rozš. vyd. Praha: Grada. Finance. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi.

6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení.

ISBN 978-80-271-2028-4.

SEDMIHRADSKÁ, Lucie, 2015. Rozpočtový proces obcí. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7478-967-0.

Sumavanet.cz: Webové stránky obce Modrava [online], b.r. Informační server ŠumavaNet.CZ [cit. 2023-12-20]. Dostupné z: <https://www.sumavanet.cz/oumodrava/>

Zákon č. 128/2000 Sb.: Zákon o obcích (obecní zřízení), b.r. In: Sbíрка zákonů. roč. 2000. roč. 2000, č. 128.

Zákon č. 218/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), b.r. In: Sbíрка zákonů. roč. 2000. roč. 2000, č. 218.

Zákon č. 243/2000 Sb.: Zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů., b.r. In: Sbíрка zákonů. roč. 2000. roč. 2000, číslo 243.

Zákon č. 250/2000 Sb.: Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, b.r. In: Sbíрка zákonů. roč. 2000. roč. 2000, č. 250.

Zákon č. 314/2002 Sb.: Zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, b.r. In: Sbíрка zákonů. roč. 2002. roč. 2002, č. 314.

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma veřejné správy	13
Obrázek 2: Znak obce	36

Seznam tabulek

Tabulka 1: Počet zastupitelů dle počtu obyvatel	17
Tabulka 2: Struktura rozvahy	29
Tabulka 3: Organizační struktura obce Modrava	37
Tabulka 4: Počet obyvatel obce Modrava	37
Tabulka 5: Schválený rozpočet obce Modrava	39
Tabulka 6: Skutečné plnění rozpočtu obce Modrava v letech 2019 - 2023	39
Tabulka 7: Vývoj příjmů v jednotlivých letech 2019 - 2023	40
Tabulka 8: Přijaté transfery obce v letech 2019 - 2023	41
Tabulka 9: Struktura výdajů obce Modrava	41
Tabulka 10: Struktura běžných výdajů dle odvětví	42
Tabulka 11: Struktura kapitálových výdajů dle odvětví	43
Tabulka 12: Celková zadluženost v letech 2019 – 2023 (v tis. Kč)	44
Tabulka 13: Míra zadluženosti v letech 2019 - 2023	44
Tabulka 14: Výše dluhu k saldu běžného rozpočtu	45
Tabulka 15: Ukazatel dluhové služby	45
Tabulka 16: Běžná likvidita v letech 2019 - 2023	46
Tabulka 17: Pohotová likvidita v letech 2019 - 2023	47
Tabulka 18: Okamžitá likvidita v letech 2019 – 2023	47
Tabulka 19: Srovnávané obce v letech 2019 - 2023	48

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel obce Modrava	38
---	----

9 Přílohy

Příloha A: Schválený rozpočet roku 2024 obce Modrava

Obec Modrava, IČO 00573418

KEO4 1.12.9 UR023

Schwálený rozpočet roku 2024 včetně plnění za předcházející rok

Příjmy							Schwálený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutečnost 2023	Schwálený rozpočet 2024
Par	Pol	Nst	Zd	Uz	org1	Název				
						Bez paragrafu	8 425 800,00	15 397 263,00	10 056 103,46	10 461 190,00
2310	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Pitná voda	500 000,00	500 000,00	743 952,19	700 000,00
2321	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly	1 300 000,00	1 300 000,00	1 628 782,68	1 500 000,00
3319	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Ostatní záležitosti kultury	0,00	11 880,00	11 880,00	0,00
3419	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Ostatní sportovní činnost	1 015 000,00	1 015 000,00	100,00	15 000,00
3612	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Bytové hospodářství	500 000,00	500 000,00	496 812,00	1 000 000,00
3613	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Nebytové hospodářství	927 050,00	927 050,00	1 087 970,00	1 127 050,00
3639	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	377 000,00	377 000,00	617 804,00	432 000,00
3722	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Sběr a svoz komunálních odpadů	0,00	44 000,00	45 953,45	0,00
3725	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	20 000,00	20 000,00	0,00	44 000,00
3769	2212					Příjem sankčních plateb přijatých od jiných osob	0,00*	0,00	8 750,00	0,00
6171	2112					Příjem z prodeje zboží (již nakoupeného za účelem prodeje)	0,00*	0,00	8 445,80	0,00
6171	2119					Ostatní příjmy z vlastní činnosti	0,00*	0,00	32 150,00	0,00
6171	2133					Příjem z pronájmu nebo pachtu movitých věcí	0,00*	0,00	3 000,00	0,00
6171	2141					Příjem z úroků	0,00*	0,00	13 000,00	0,00
6171	2212					Příjem sankčních plateb přijatých od jiných osob	0,00*	0,00	14 351,00	0,00
6171	2322					Příjem z pojistných plnění	0,00*	0,00	45 811,00	0,00
6310	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	100 000,00	2 500 000,00	1 956 521,03	500 000,00
6330	4134					Převody z rozpočtových účtů	0,00*	0,00	8 763 778,93	0,00
6330	4138					Převody z vlastní pokladny	0,00*	0,00	356 000,00	0,00
6399	XXXXXXX	X	XXXX	XXXXXX		Ostatní finanční operace	30 495,00	30 495,00	0,00	30 495,00
Příjmy CELKEM:							13 195 345,00	22 622 688,00	25 891 165,54	15 809 735,00

Schválený rozpočet roku 2024 včetně plnění za předcházející rok

Výdaje							Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutečnost 2023	Schválený rozpočet 2024
Par	Pol	Nst	Zd	Uz	org1	Název				
2219	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Ostatní záležitosti pozemních komunikací	600 000,00	6 600 000,00	1 877 197,23	420 000,00
2292	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Dopravní obslužnost veřejnými službami - linková	40 000,00	40 049,00	40 049,00	45 000,00
2310	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Pitná voda	8 436 000,00	8 586 000,00	7 806 960,36	736 000,00
2321	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kalý	836 000,00	836 000,00	747 721,67	886 000,00
3319	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Ostatní záležitosti kultury	50 000,00	50 000,00	24 400,40	50 000,00
3326	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Pořízení, zachování a obnova hodnot místního kulturního,	500 000,00	500 000,00	182 772,69	10 000,00
3419	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Ostatní sportovní činnost	400 000,00	480 000,00	461 219,00	410 000,00
3612	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Bytové hospodářství	55 170 000,00	53 043 461,00	21 244 866,69	15 370 000,00
3613	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Nebytové hospodářství	200 000,00	200 000,00	142 703,74	2 185 000,00
3631	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Veřejné osvětlení	85 000,00	85 000,00	19 547,65	85 000,00
3639	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Komunální služby a územní rozvoj jinde nezařazené	5 217 500,00	5 217 500,00	3 334 641,34	4 192 500,00
3722	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Sběr a svoz komunálních odpadů	50 000,00	50 000,00	30 222,21	50 000,00
3725	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	250 000,00	250 000,00	240 732,20	250 000,00
3739	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Ostatní ochrana půdy a spodní vody	50 000,00	50 000,00	46 458,00	50 000,00
5213	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Krizová opatření	100 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00
5512	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Požární ochrana - dobrovolná část	350 000,00	350 000,00	95 675,19	1 250 000,00
6112	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Zastupitelstva obcí	1 005 000,00	1 005 000,00	747 677,00	1 013 000,00
6115	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků	0,00	0,00	0,00	20 800,00
6117	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Volby do Evropského parlamentu	0,00	0,00	0,00	18 800,00
6118	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Volba prezidenta republiky	16 800,00	16 800,00	13 964,00	0,00
6171	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Činnost místní správy	3 066 000,00	3 516 000,00	3 183 197,00	3 344 500,00
6310	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Obecné příjmy a výdaje z finančních operací	53 000,00	53 000,00	40 145,45	33 000,00
6320	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Pojištění funkčně nespecifikované	250 000,00	300 000,00	80 124,00	300 000,00
6330	5345					Převody vlastním rozpočtovým účtům	0,00*	0,00	8 763 778,93	0,00
6330	5348					Převody do vlastní pokladny	0,00*	0,00	356 000,00	0,00
6399	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Ostatní finanční operace	2 200 000,00	5 517 090,00	4 752 427,00	3 617 090,00
6402	XXXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	Finanční vypořádání	22 840,00	32 240,00	32 240,00	24 636,00
Výdaje CELKEM:							78 948 140,00	86 878 140,00	54 264 720,75	34 461 326,00

Schválený rozpočet roku 2024 včetně plnění za předcházející rok

Financování						Schválený rozpočet 2023	Upravený rozpočet 2023	Skutečnost 2023	Schválený rozpočet 2024	
Par	Poř	Nst	Zd	Uz	org1	Název				
	8XXX	XXX	X	XXXX	XXXXXX	FINANCOVÁNÍ	65 752 795,00	64 255 452,00	28 373 555,21	18 651 591,00
Financování CELKEM:							65 752 795,00	64 255 452,00	28 373 555,21	18 651 591,00

*) Položka, která není ve schváleném rozpočtu.

Počet záznamů: 49